

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זי"ע

גליון מס' 1245

שבת פרשת מקץ חנוכה ר"ח - ל' כסלו תשפ"ו - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השלי"ה הקדוש

הוראה למעשה

על האדם להודות על חטאיו ולהתוודות עליהם בלב נשבר ונדכה.

המקור בפרשה: "את חטאי אני מזכיר היום" - שר המשקים, גוי טמא, העיז נפשו למוות כדי להודות על חטאו למען תועלת פרעה. ומה יאמר בן אנוש, בשר ודם, אשר נאמר בו "מודה ועוזב ירוחם"? הרי זו מידה נעלית, שראוי לאדם לאמצה בכל עת, ולשוב בתשובה שלמה מתוך הכרה באשמה, וידוי וחרטה. וכדברי שלמה המלך ע"ה: "מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם" (משלי כ"ח י"ג). אשרי אדם שזוכה להתוודות באמת לפני קונו.

הוראה למעשה

בכל מעשיו ודיבוריו, יודה האדם וישבח לבוראו, כי ממנו הכל.

המקור בפרשה: "בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה" - יוסף הצדיק, אף בשעה שניצב לפני מלך גויים, לא נמנע מלהזכיר שם שמיים בפיו. ראה נא, כמה שגור היה שם ה' על לשונו, ללמד כי כל הצלחה וכל חכמה - מאת ה' היא. וזהו מוסר גדול: בכל דרכיך

דעהו, כי לא בכוח ולא בגבורה, אלא ברצון ה' יתברך.

הוראה למעשה

על האדם להתנהג בתמימות עם קונו, ולבטל רצונו מפני רצון שמיים.

המקור בפרשה: "יוסף הוא השליט" - מי היה מאמין כי אותו נער שנמכר לעבד, יעמוד בראש ממלכת מצרים? וכדברי הנביא (ישעיהו נ"ה ח'): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה'". מחשבות האדם - הבל הבלים, אך מחשבת עליון - טובה. השבטים חשבו לרעה, וה' חשבה לטובה. על כן, יבטח האדם בה' ויבטל רצונו, כי רק הוא יודע את אחרית כל דבר.

הוראה למעשה

על האדם לפרט את חטאיו ולהתחרט עליהם באמת ובתמים.

המקור בפרשה: "אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו" - ראה כיצד האחים מודים בפירוש על חטאם, ומזכירים את פרטי המעשה. כך ינהג כל אדם: יפרט חטאיו, יתחרט בלב שלם, ויתאבל על אשר חטא. וזו לשון

"אבל אשמים" - לשון אבלות וצער פנימי.

הוראה למעשה

אין ראוי לאדם לאכול אלא כדי קיום גופו, ולא למלאות כרסו.

המקור בפרשה: "ואת רעבון בתיכם קחו ולכו" - בא הכתוב ללמדנו, שאין מטרת האכילה אלא לשבור את הרעב, ולא להתענג על מאכלים. וכבר כתב בספר "שולחן ערוך": אין ראוי לאדם לאכול אלא כדי קיום גופו, ולא למלאות כרסו. וכן אמרו חז"ל (גיטין ע.): "סעודה שהנאתך ממנה - משוך ידך ממנה". כי האכילה לתיאבון בלבד - חרפה היא ואבל גמור.

הוראה למעשה

ימלא האדם פיו בווידי ותחנונים לפני קונו, ויבקש מחילה על עוונותיו.

המקור בפרשה: "מה נדבר ומה נצטדק? האלוקים מצא את עוון עבדך" - אם האחים, שידעו בצדקת מעשיהם, מודים ומתוודים בפני יוסף, קל וחומר אנו, מלאי חטאים ומרדים במלך מלכי המלכים, כמה עלינו להעתיר תחנונים ולבקש סליחה ומחילה. אולי ירחם עלינו ה' ויטה לנו חסד.

נקי הדעת שיברו שיליים

שלושים שנה של שליחות - מזוזות של אמונה

אמה. רהיטים ישנים מקיפים אותו, ומחמם מים פשוט מן הסוג הישן מלווה את יומו. אך כל הנכנס למקום חש מיד: כאן שורה שמחה. שמחה של מצווה, שמחה של עשייה לשם שמים. פניו מאירות, וליבו מלא אמונה כי הבאת מזוזות ותפילין כשרות יכולה לפתוח שערי רחמים ולפתור קשיים מכל סוג.

בדור שבו הולכים ומתמעטים כותבי המזוזות והתפילין, מלאכתו של הרב זאב מקבלת משנה תוקף. הוא עצמו מדגיש בענווה עד כמה העבודה הזו חשובה וקדושה, ועד כמה יש בה אחריות לדורות.

אנו מאחלים לרב זאב שיזכה להמשיך במלאכת הקודש שלו עוד שנים רבות, עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, ושיוכל בעזרת ה' להראות גם למשיח צדקנו מזוזות כשרות שנכתבו ונבדקו ביראת שמים ובאהבה גדולה לעם ישראל.

יהי רצון שימשיך בעבודתו הקדושה מתוך בריאות, שמחה ונחת, אמן ואמן.

הרה"ח רבי זאב גוטליב שליט"א עוסק במלאכת הקודש בחדר עבודתו

המזוזה, לא חלף זמן רב - ולמשפחה נולד בן ראשון. עד היום אומר אותו יהודי בלב נרגש כי הרב זאב הוא אביו הרוחני של הילד.

הרב זאב יושב בחדר קטן וצנוע, כמעט אמה על

ב שכונת בתי אונגרין בירושלים, בין הסמטאות הספוגות קדושה ויראת שמים, יושב זה שלושים שנה הרב זאב גוטליב, וממשיך בנאמנות את דרכו של אביו זצ"ל, אשר עסק אף הוא במלאכת הקודש שנים רבות. דור אחר דור, באהבה וביראה, נושאת המשפחה שליחות אחת ברורה: לדאוג שלכל יהודי יהיו מזוזות ותפילין כשרות על פתחי ביתו ועל זרועו.

הרב זאב אינו רואה בעבודתו מקצוע, אלא שליחות ממש. בליבו בוערת אמונה פשוטה וטהורה כי מזוזה כשרה ותפילין מהודרות אינן רק קיום מצווה, אלא מקור לשמירה, לשפע ולישועה. בענווה גדולה הוא מספר על סיפורים רבים של אנשים שזכו לישועות גליות לאחר שתיקנו את המזוזות והתפילין שלהם.

כך, למשל, סיפר על יהודי שציפה שנים ארוכות לפרי בטן. לאחר בדיקת המזוזות בביתו, התברר כי במילה "בנים" חסרה האות נ'. לאחר שתוקנה

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זי"ע, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. מה הקשר בין סיום פרשת וישב לתחילת פרשת מקץ?

תשובה: סיום פרשת וישב מסתיים במילה "וישכחה", ותחילת פרשת מקץ פותחת במילים "ויהי מקץ".

חז"ל גילו לנו כלל עמוק בגאולה: "אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת" (סנהדרין צ"ז ע"א). כלומר, הגאולה אינה באה ברגעים של ציפייה גלויה, אלא דווקא מתוך העלם, מתוך שכחה, מתוך הסתר פנים. וזהו הרמז שבמעבר בין שתי הפרשיות: "וישכחה" - שכחה, העלם, הסתרה; "ויהי מקץ" - קץ הגלות, תחילת הגאולה. המסר ברור: גם כאשר נדמה שהגאולה נשכחה, גם כאשר אין אנו רואים תקווה - דווקא אז, "בהיסח הדעת", היא תבוא. כי הקב"ה אינו שוכח את עמו, ובשעה הראויה - תבוא הישועה במהרה, במהרה בימינו אמן.

2. מה הקשר בין תחילת פרשת מקץ לסיומה?

תשובה: פרשת מקץ פותחת במילים ויהי מקץ וחותמת במילה "אביכם". ומכאן רמז נפלא: "קץ" - רומז לקץ הגאולה, ו-"אביכם" - רומז למצוות כיבוד אב ואם. הרי לנו קשר עמוק בין תחילת הפרשה לסופה - ללמדך, שבזכות מצוות כיבוד הורים, נזכה לזרז את קץ הגאולה. וכמו שנאמר: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריךוך ימך", ודרשו חז"ל - "למען יאריךוך ימך" - אלו ימי הגאולה.

הכרת הטוב לדור הקודם, למסורת, לשורשים - היא המפתח לגאולה העתידה, במהרה בימינו אמן.

3. בנוגע לחלומות פרעה אודות הפרות והשיבולים, צריך לדייק ולהבין שני דיוקים: א. מדוע אצל הפרות נכתב "ותאכלנה" ואילו בנוגע לשיבולים נאמר "ותבלענה"? ב. מדוע כשפרעה סיפר את חלומו, הוא ציין בנוגע לפרות ש"לא נודע כי באו אל קרבנה" ואילו בנוגע לשיבולים הוא לא מתייחס לנקודה של "באו לקרבנה" כלל וכלל?

תשובה: על הפרות שיש להם פה, שיניים ויכולת לעיסה - שייך לומר לשון אכילה. ואולם לשיבולים שאין פה ניתן רק לומר לשון בליעה היינו שבדרך ניסית הם נקלטו בתוכן, ובשל אותה הסיבה התפלא פרעה כיצד לאחר שאכלו ולעסו הפרות הדקות את הפרות השמנות זה לא השפיע על מראהן ואולם בנוגע לשיבולים רעות המראה שלא אכלו בדרך הטבע, לא שייך שישמינו מכך שבלעו את השיבולים טובות המראה, ולכן פרעה לא התייחס לכך.

ההתקרבות לה' על ידי מסירות נפש היתה טובה להם מכל חיי העולם הזה. על דרך שמצינו שאמר רבי עקיבא (ברכות סא, ב) כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנו. ולכן אף שהיה נס גדול במסירת גבורים ביד חלשים, מכל מקום אינו ראוי לקבוע שמחה על שנבצר מהם לקיים בכל נפשך בפועל ממש.

ולזה כתב השולחן ערוך שהם סעודות רשות. כי לכאורה מכיוון שלא כתב שהם סעודות מצוה מובן מאליה שהם סעודות רשות, אך בדיוקא כתב כן, כדי להשמיענו ענין זה שאין מקום להראות שמחה מהצלת הגוף, וכל שמחתם היתה על עצם הצלת קיום הדת.

ידועה קושיית הבית יוסף - למה קבעו שמונת ימי חנוכה, הרי עבור יום אחד היה שמן בפך, אם כן הנס היה רק בשבעת הימים האחרונים.

ניתן לתרץ את התירוץ על קושיא זו, כך: גזירת היונים היתה בנוגע

לשלושה דברים: שבת, חדש, ומילה. בשל כך תיקנו רז"ל שמונת ימי חנוכה בכדי שיחול בהם יום השבת, ראש חודש, ושמונה ימים - לרמז לשמונת ימי מילה.

עוד אפשר לומר בהקדים דברי "הפני יהושע" שבאמת הותרה טומאה בצבור, ואם כן מעיקר הדין היו יכולים להדליק את המנורה בשמן טמא. הנס בא להראות איפוא את חיבתו של הקב"ה לישראל על כך שעשו המצוה בטהרה ומסרו נפשם נגד היונים שבאו להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, ובאותו הזמן שאנו מזכירין את הנס של השמן הטהור, אנו מזכירים עוד נס שנעשה בכל יום בבית המקדש כשעושים רצונו של מקום - זה נר המערבי "שנותן שמן כמדת חברותיה וממנה היה מדליק ובה היה מסיים להראות שהשכינה שורה בישראל".

תירוץ נוסף לקושיא הנ"ל, ניתן לומר על יסוד דברי הרמב"ן בסוף פר' בא וזה לשונו: "מן הנסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסודי התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברנו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצוה - יצליחו שכרו, ואם יעבור - יכריזו ענשו, הכל בגזירת עליון". על פי זה מובן, שאנו חוגגים שמונת ימי חנוכה בכדי להראות שחוץ משבעת הנרות המורים על הניסים הגלויים, אנו מודים גם על הנר הראשון שהוא מן הנסים הנסתרים, וזהו שאמר המשורר: "בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים". וזהו גם מה שאנו אומרים: "להלל ולהודות", כלומר על ידי ההלל על הנס הגלוי, אנו מודים גם על הנס הנסתר, על דרך מה שכתוב: "מודים חכמים לרבי מאיר".

ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריםם ולא תמותו ויעשו כן (מב, כ)

לכאורה מה שכתוב "ויעשו כן" נראה כמיותר, שהרי אחר כך כתוב באריכות כל הויכוח של אחי יוסף עם אביהם בענין בנימין, ואיך שבסופו של דבר הביאו אותו.

ואפשר לומר, שיתפרשו תיבות "ויעשו כן" על דרך שפירש רש"י על הפסוק (שמות יב, כב) "וילכו ויעשו", "וכי כבר עשו, אלא מכיון שקיבלו עליהם לעשות, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו". ויש לומר גם כאן, כי תיכף כשגמר יוסף את דבריו ענו לו האחים שהם יעשו מה שאמר להם. ויהיה פירושו של "ויעשו כן", כלומר שקיבלו עליהם לעשות כדברי יוסף.

וקיבלו עליהם כך, כי היו בטוחים שיעקב אביהם יסכים עמהם. ובהכרח צריך לומר שהיו בטוחים שיעקב יתן להם את בנימין, שאם לא כן, לא היו מפקירים שם את שמעון אחיהם. ולפי זה יובן הטעם שראובן ויהודה מסרו נפשם כדי שאביהם יסכים איתם לשלוח את בנימין, מאחר שקיבלו על עצמם לעשות כך.

ויפתח האחד את שקו וגו' (מב, כז)

פירש רש"י: "הוא לוי".

אפשר ליתן טעם למה נקרא לוי אחד, על פי המבואר בספר "נצח ישראל" (פרק מד) למהר"ל מפראג ז"ל, בעניין שבטי ישרון שהם י"ג (שיוסף נחלק לשנים, מנשה ואפרים), גימטריא אח"ד. שבת לוי הוא אל"ף הנבדל מהכל, ח"ת בני הגבירות, ודל"ת הם בני השפחות, עיין שם.

וזהו האחד, הינו לוי, שהוא כנגד האות א'.

ואפשר לומר שבשביל זה נאמר על שבת לוי (דברים לג, י) "ורו משפטיך ליעקב", כי אל"ף הוא מלשון אולפנא ולימוד.

חנוכה

טעם שלא נקבעו ימי חנוכה למשתה ושמחה

איתא בשולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה (סימן ע"ר סעיף ב): "ריבוי הסעודות שמרבים הם סעודות רשות, שלא קבעו למשתה ושמחה". ועיין במפרשי השולחן ערוך שכתבו הטעם בזה, כי עיקר הנס היה מה שניצולו משמד, ואשר על כן באה גם השמחה במושג רוחני, בהלל והודאה.

אפשר להוסיף, שבחנוכה כול רצונם היה למסור נפשם למען כבוד שמו יתברך, ממילא זה שנצלו מידם לא ראו לקבוע שמחה על זה, כי אדרבה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

סיפור לשבת

הנר בלב החושך - סיפור חנוכה עם הרבי הרי"צ זי"ע

שבו מסירות נפש יוצרת חיבור נסתר בין נשמות

השוטר התקרב בהיסוס אל החנוכייה. ידיו רעדו. הרבי הניח את ידו על ידו של השוטר, הרגיעה ברוך, והדריך אותו:

"הנח את הנר שלך כאן, ליד הנר שלי. אור מצטרף לאור. ויהודי - לא הולך לבד."

השוטר הניח את הנר, ובעיניו נצנצו דמעות שלא ראה שנים. אולי מאז פטירת אביו. אולי מאז נעלמה יהדותו בין תקנות האתאיזם הכפויות. באותו לילה, בלב אחת הערים החשוכות בעולם, דלקו שני נרות:

אחד - של שמן זית טהור.

אחד - של נשמה יהודית שעמוק בפנים מעולם לא כבתה.

מרגע זה השתנתה האווירה בחדר. הפחד פינה את מקומו להתרגשות. החסידים חשו שהם עדים לרגע נדיר - רגע שבו מסירות נפש יוצרת חיבור נסתר בין נשמות. הרבי הדליק את לבו של השוטר בדיוק כפי שהדליק את נר החנוכה.

כשהנרות כבר בערו היטב, התיישב השוטר לרגע על כיסא קרוב וניגב את עיניו.

לא ידעתי, אמר בלחש, כמה אני מתגעגע. כמה אור חסר לי."

מבט אחרון על האור - וחזר אל הלילה הקפוא. החסידים נותרו המומים

הרבי השיב לו: "אור יהודי אינו נכבה לעולם. לפעמים הוא רק מכוסה. ולפעמים - די בנר אחד כדי לחשוף את האור שנמצא בפנים." בשקט יצא השוטר מן החדר, מבט אחרון על האור - וחזר אל הלילה הקפוא. החסידים נותרו המומים. הרבי סגר את הדלת והביט עליהם.

למדתם מהו חנוכה, אמר. זה לא רק נר מול החושך. זה נר בתוך יהודי. גם אם הוא רחוק, גם אם לבוש במדים שמפחידים את העולם - בפנים הוא מחפש אור."

שנים רבות לאחר מכן, כשגלי הגירות והפליטים הביאו יהודים רבים לארץ ישראל ולארצות הברית, התגלה הסיפור במלואו. אותו שוטר, שכבר מזמן עזב את השירות וחזר בגלוי לחיי תורה ומצוות, הפך לחסיד מן המניין. הוא היה מספר: אותו נר קטן שהדלקתי אצל הרבי הוא הדליק בי נשמה שלא ידעתי שהיא עדיין שם. זה היה רגע ששינה את חיי."

וכן, בלילה מושלג אחד בלנינגרד, חנוכייה פשוטה וחבורה קטנה של חסידים יצרו אור שהמשיך להאיר שנים רבות לאחר מכן. אור של מסירות נפש, של גאווה יהודית, של אמונה בחיים. אור שחנוכה מלמד אותנו בכל דור ודור:

אין חושך שמנצח נר של יהודי.

ב"ק אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זי"ע ממול הנרות

מהאור הפשוט, הטהור, הבלתי מנוצח. אבל לא חלפה דקה - ושלוש דפיקות חדות פילחו את הדממה.

דום לב אחז את החסידים.

זהו, לחש אחד. הם מצאו אותנו."

אחרים קפאו במקום, מחליפים מבטים מוכי אימה. הרבי, לעומתם, נותר רגוע. הוא הביט לכיוון הדלת ואמר בקול יציב: פתחו."

אחד החסידים, ביד רועדת מעט, ניגש לדלת. הוא פתח חריץ. מבעד לדלת נראה שוטר במדים של המשטרה החשאית. פניו היו חתומות, חסרות הבעה. החסיד כמעט טרק את הדלת מרוב בחלה, אך הרבי סימן בעדינות להרחיב את הפתיחה.

השוטר נכנס לאט. מבטו עבר על פני החסידים הקפואים, על החנוכייה הדולקת ועל הרבי, ואז, לפתע, פניו התרככו מעט. הוא שלח יד אל מעילו ושלף ממנו נר קטן, עטוף בנייר פשוט. "אני יהודי", לחש, כאילו פוחד לשמוע את עצמו אומר את המילים. "אבי אבי היה חסיד. כל שנה היינו מדליקים חנוכייה יחד. מאז שנפטר - לא הדלקתי. אסור אתם יודעים. אבל שמעתי שאתם מדליקים כאן האם האם אוכל להצטרף?"

החסידים נשמו עמוק. חלקם היו המומים, אחרים לחשו "נס זה נס" אך הרבי לא התפלא. הוא הביט בשוטר בעיניים חמות שאינן שופטות. בוודאי, יהודי יקר, אמר. יהודי נשאר יהודי. גם אם החושך מקיף אותו מכל עבר - הנר שבתוכו לא כבה."

החסידים חשו שהם עדים לרגע נדיר - רגע

החורף של שנת תרפ"ז היה אחד הקשים שידעה רוסיה הסובייטית. האימפריה האדומה, שקמה על חורבות חיי היהדות, השקיעה את כל כוחה במלחמה עיקשת נגד התורה ומצוותיה. תלמודי התורה נסגרו בזה אחר זה, מקוואות נאטמו בכוח, בתי כנסת נהפכו למחסנים ולמרכזי תרבות קומוניסטיים. כל ביטוי של יהדות - ספר, טלית, שיעור חסידות - היה עלול להסתיים במאסר, בחקירה, ולעיתים אף בעונשים כבדים יותר. הבהלה ליוותה כל צעד.

ובכל זאת, בלב הסערה הזאת, עמד אחד כסלע איתן: כ"ק אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זי"ע. הוא היה אז המנהיג הרשמי האחרון של יהדות רוסיה החסידית, אבל גם הקול הבהיר והבלתי מתפשר שהזכיר באומץ לכל יהודי: "אין דבר בעולם שיכול לכבות את הנר שבנשמה."

האוויר היה מלא מתיחות - אך גם יראה. כולם ידעו שכל תנועה, כל צל, עלולים להיות מסוכנים

בערב חנוכה אחד, כשהשלג הכבד כיסה את רחובות לנינגרד בשכבה לבנה ועבה, התכנסו קומץ חסידים בדירתו הצנועה של הרבי. החדר היה אפלול, התריסים מוגפים היטב כדי שלא יראה מבחוץ כל רמז לחשכה נסתרת שמתגברת לאור. האוויר היה מלא מתיחות - אך גם יראה. כולם ידעו שכל תנועה, כל צל, עלולים להיות מסוכנים. ובכל זאת, הם באו. כי כשמדובר במצווה - לא מוותרים.

הרבי ישב במקומו, עטוף במעילו הכבד, פניו קדושות, אך עייפות מעט מהמאבקים הבלתי פוסקים מול השלטונות. הוא הוציא בזהירות חנוכייה פשוטה, עשויה מתכת כהה, לא מהודרת. אחד החסידים הבריק אותה ימים קודם מתוך מחסן סגור של אחד הבתים היהודיים בעיר. "לא מהודרת, אבל טהורה", לחש. הרבי השיב לו בחיוך קל: יופי של חנוכייה. העיקר - האור."

לצד החנוכייה הונחה בקבוק קטן של שמן זית טהור. גם הוא הוברח במחתרת. הרבי בחן את השמן, הריח מעט, ואמר: "שמן שמדליקים בו אור יהודי - נעשה טהור מעצמו." החסידים מסביבו נשמו עמוק. הם לא ידעו אם הלילה יעבור בשלום.

כשהכול הוכן, הרבי קם על רגליו. דממה מלאה את החדר. רק התקתוק של תנור ישן נשמע מדי פעם. הרבי הביט בנר הראשון, הרים את ראשו ואמר בקול שקט אך מלא כוח:

"יהודי אינו נכנע. כשיש חושך - מדליקים אור." ברכה אחר ברכה יצאה מפיו בניגון חסידי עתיק. "ברוך אתה ה' להדליק נר של חנוכה" קולו היה צלול ובוטח, כאילו אינו נמצא בלב אימפריה עוינת אלא בבית חסידי חם. כשסיים, הדליק את הנר הראשון. האור הקטן מילא את החדר - ולרגע נדמה שהחושך שבחוץ התכווץ מעט, כאילו נרתע

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

אור חנוכה ואמונת הנצח

לעשות כן, ויש לכבד את רצונו. לדבריו, אין זה משנה מספרם של הלומדים, שכן עצם לימוד התורה הוא תרומה עמוקה ויסודית לקיומו הרוחני של עם ישראל.

דבריו נאמרו ללא הסתייגות, מתוך הבנה כי טובתו של עם ישראל אינה נמדדת רק בכוח, במספרים או בהחלטות משפטיות, אלא גם ובעיקר בשמירה על עולם התורה ועל אלו המקדישים את חייהם ללימודה. היה זה שינוי גישה ברור, המעיד על התבוננות פנימית מחודשת ועל הכרה עמוקה בערכה של התורה ובזכותם של לומדיה. אי אפשר היה לצאת מן הביקור מבלי לחוש תקווה. אם שופט לשעבר, אשר בעבר היה שותף לפסקי דין שפגעו בעולם התורה, מסוגל להביע כיום עמדה כזו, יש מקום לקוות שהדברים יחלחלו גם לליבם של שופטים ומחוקקים נוספים. ייתכן שמתוך אור קטן של נר חנוכה אחד תצמח השפעה רחבה, שתביא ליחס של כבוד, הבנה והערכה כלפי לומדי התורה ושומרי המצוות.

חנוכה מלמד אותנו כי אור קטן יכול לגרש חושך גדול. לא בכוח ולא בעימות, אלא באמונה, בדיבור שקט ובמעשה פשוט של מצווה. יהי רצון שהאור שנדלק באותו בית יוסיף ויתפשט, ויאיר לבבות רבים, עד שנזכה לראות בכבוד של תורה מתרומם ומתחזק בכל שדרות הציבור. אמן.

י"ד אדר א' תש"ע

בימים ההם בזמן הזה, כן יהי רצון שיעשה עמנו ניסים גדולים גם עתה. שנזכה לראות ניסים גלויים בעיני בשר, ושלא יישנו עוד מקרים קשים וכואבים שכאלה.

ויהי רצון שמתוך נסי חג החנוכה נזכה במהרה לנס הגדול מכולם, לגאולה השלמה, במהרה בימינו, אמן.

הביקור אצל השופט שחולל מהפך

השבוע זכיתי לבקר בביתו של שופט לשעבר, אדם אשר בשנים עברו היה שותף לקביעת פסקי דין קשים שפגעו ביהדות הנאמנה בארץ ישראל. לא הגעתי מתוך ויכוח או מחאה, אלא מתוך תחושת

שליוחות שקטה, רצון לעורר את הניצוץ היהודי הטמון בלבם של כל יהודי באשר הוא.

דווקא בימי חג החנוכה, ימים שבהם אנו מדליקים את הנרות כלפי חוץ כדי להאיר את הרחוב ואת הרבים, הרגשתי כי זהו הזמן הראוי. חנוכה איננו חג של התכנסות פנימית בלבד, אלא חג של הפצת אור, ניסיון להאיר גם מקומות שלעיתים נדמים רחוקים מן הקדושה.

השופט קיבל את פניי בשמחה ובמאור פנים. הצעתי לו להדליק את הנר הראשון של חנוכה בביתו, והוא נענה לכך ברצון. ברגע של התרגשות כנה, הוא ניגש אל החנוכיה, בירך את שלוש הברכות בקול רועד, ודמעות זלגו מעיניו בעת הדלקת הנר הראשון. היה זה רגע שבו ניתן היה לחוש כי מחיצות ישנות נמסות, וכי אור פשוט וטהור נוגע בלב פנימה. לאחר ההדלקה התפתחה שיחה פתוחה וישרה. נושא בני הישיבות ועתיד עולם התורה עלה על הפרק, ולתדהמתי הרבה הביע השופט עמדה שונה בתכלית מזו שהייתה מוכרת משנות כהונתו. הוא אמר בפשטות ובכנות כי לדעתו כל בחור ישיבה החפץ ללמוד תורה באמת ובתמים צריך לאפשר לו

שבוע, בקצה תבל, בעיר סידני שבאוסטרליה, התרחש מאורע מזעזע ומטלטל. בלילה הראשון של חג החנוכה, בשעה שיהודים עמדו סמוך לחנוכייה והתבוננו בנרות הקודש המאירים, קמו מרצחים בני עוולה והכו בהם באכזריות. שישה עשר יהודים קדושים קיפחו את חייהם, ורבים נוספים נפצעו. מאורע זה זעזע וטלטל את כל העולם היהודי.

באותו פיגוע רצחני גם קיפחו את חייהם שני שליחי חב"ד. בכך התגלתה שוב האמת הגדולה, ששלוחי חב"ד בכל קצוות תבל, בכל העולם כולו, מוסרים את נפשם עבור עם ישראל. וכבר שנים אחדות קודם לכן, ממש בימים אלו של השנה, נהרגו על קידוש השם שני שליחי חב"ד בהודו, הרב גבי והרבנית רבקה הולצברג הי"ד. והנה, שוב חזר הדבר ונשנה השבוע, אך עם ישראל חי.

הזעזוע גדול שבעינינו משום שהדבר אירע דווקא בלילה הראשון של חנוכה, הלילה שבו אנו מציינים את ניצחונם של המכבים על היוונים. אולם כאשר מתבוננים בעומק הדברים, מתברר כי אותו ניצחון לא היה בראש ובראשונה ניצחון פיזי, אלא ניצחון רוחני. לא כוח הזרוע הכריע את המערכה, אלא כוח האמונה.

כל מטרתם של היוונים הייתה להשיחך את התורה מעם ישראל. הם לא גזרו גזירת שמד כפי שנעשה בדורו של המן הרשע, אלא ביקשו דבר עמוק ומסוכן יותר. הם רצו שהיהודים לא יאמרו שהתורה מן השמים היא, אלא יראו בה חכמה אנושית בלבד, פרי מחשבת בני אדם. על כך יצאו המכבים למלחמה, ועל כך מסרו את נפשם, כדי להכריז בפני עם ועולם שהתורה ניתנה מאת הקדוש ברוך הוא. ובסופו של דבר, כאשר אירע הנס הגדול, כאשר האור גבר על החושך, קבעו חכמינו את ימי החנוכה כימים של שבח והודאה. לא ימים של עיסוק בעניינים גשמיים, אלא ימים של רוממות רוח, ימים שבהם אנו משבחים ומהללים את הקדוש ברוך הוא, ומדליקים את נרות החנוכייה זכר לנס פך השמן.

זוהי דרכנו גם בדורנו. כל ההודיה שלנו היא בדרך רוחנית של שבח והלל, ולא בדרך של התגברות גשמיות. זהו ניצחוננו האמיתי על פני המרצחים. אמנם לדאבון הלב הם פגעו בגופם של יהודים קדושים, אך נשמות ישראל הן נשמות נצחיות. עם ישראל חי וקיים לעד.

ואכן, למחרת אותו לילה קשה, התייצבה הקהילה היהודית בסידני באותו מקום עצמו, והדליקה בגאון את נר שני של חנוכה, כדי להראות לעולם כולו כי אנו עם הנצח, ושום דבר לא ישבור אותנו. ואנו אין לנו אלא לפנות בתחינה אל הקדוש ברוך הוא ולבקש שיאמר די לצרותינו. וכשם שאנו מברכים בימים אלו ואומרים עשה ניסים לאבותינו

סיפור קטן על איש גדול

סיפר אחיו המבוגר ממנו, הרה"ג רבי אלימלך ובר זצ"ל, "פעם אחת פתחתי את הארון דרך מקרה לחפש לי בגד כלשהו, ונרתעתי לאחוריי למראה אחי זצ"ל, שמסתתר בפנים כשהוא עטור בתפילין דרבינו תם", סיפר רבי אלימלך זצ"ל. "אחי התבייש, ובקש שאבטיח לו שלא אגלה לאחרים את אשר ראיתי".

"כאחיו המבוגר ממנו", הפטיר רבי אלימלך זצ"ל, "אני מעיד שרבי משה היה קדוש מבטן ומלידה. כבר כנער ניכרה עליו מידת החסד העצומה שהפליאה את בני ירושלים עודש באותן שנים. בכל מיני קדושות התקדש, עד שהגיע לדרגתו הרמה בתורה, בקדושה ובאהבת ישראל שכמעט לא ניתן למצוא כדוגמתם".

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים ב' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.